

Авксентієв Андрій
студент 3 курсу
спеціальності «Менеджмент»
Науковий керівник: **Нісходовська О.Ю.**
к.е.н, асистент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Для успішного функціонування на споживчому ринку підприємству необхідна дієва ефективна комплексна система управління його діяльністю. У цьому контексті значним і суттєвим для підприємств є ефективний вибір джерел фінансування, які є невід'ємною складовою діяльності підприємства.

В умовах нестабільної ситуації в економіці державі, підвищеної конкуренції серед підприємств тощо, підприємства змушені шукати найбільш вигідні або нові джерела фінансування на ринку капіталів для здійснення своєї діяльності.

Невід'ємною частиною організації фінансової діяльності підприємства є мобілізація капіталу для фінансування його операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. За ринкових відносин важливе значення набуває вибір оптимальної структури форм фінансування підприємства, які залежать від типу, форм власності, на базі якого підприємство функціонує.

Щодо внутрішніх джерел фінансування підприємства можна віднести власний капітал, який включає внески власників підприємства, реінвестування прибутку та реструктуризацію активів.

Власний капітал характеризується такими основними позитивними особливостями: простотою залучення, високою здатністю генерувати прибуток в усіх сферах діяльності, забезпечувати фінансову стійкість розвитку підприємства, його платоспроможності в довгостроковому періоді. Разом з тим, йому притаманні такі недоліки: обмеження обсягу залучення,

висока вартість у порівнянні з альтернативними позичковими джерелами формування капіталу.

В складі внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства. Він формує переважну частину власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу, у відповідності із зростанням ринкової вартості підприємства, а також амортизаційні відрахування, особливо на підприємствах, що мають значний обсяг основних засобів і нематеріальних активів. Однак, суму власного капіталу підприємства вони не збільшують, а лише є засобом його реінвестування [1, с. 325 -326].

Таким чином, підприємство, яке використовує в основному власний капітал має найвищу фінансову стійкість (його коефіцієнт автономії дорівнює одиниці), але обмежує темпи свого розвитку (оскільки не може забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів в періоди сприятливої кон'юнктури ринку) і не використовує фінансової можливості приросту прибутку на вкладений капітал [2, с.45-49].

До зовнішніх джерел фінансування відноситься залучений та позиковий капітал, до яких належать: кредиторська заборгованість, короткострокові та довгострокові кредити банків, небанківські залучені кошти (державний кредит, кредити міжнародних фінансово – кредитних інститутів, лізинг, комерційний кредит).

Використання позикового капіталу дозволяє істотно розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різноманітних цільових фінансових коштів, а в кінцевому результаті - підвищити ринкову вартість підприємства. Залучений капітал, що використовується підприємством, характеризує у сукупності обсяг його фінансових зобов'язань (загальну суму боргу). Хоч основу будь-якого бізнесу складає власний капітал, на підприємствах ряду галузей економіки обсяг залучених коштів значно перевищує обсяг власного капіталу.

Для одних підприємств найбільш вигідною є можливість використовувати внутрішні джерела фінансування, а для інших – зовнішні. Але кожне підприємство має змогу обрати свою схему та джерела фіксування, які вигідні йому та які залежать від форми організації бізнесу підприємств. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

В результаті розглянутих варіантів фінансування підприємства можна зазначити, що політика оптимізації структури капіталу спрямована на підвищення долі власного капіталу, який би забезпечував стабільну фінансову діяльність підприємства. Удосконалити фінансування можна за рахунок внутрішніх методів, шляхом скорочення витрат, раціоналізації використання коштів, та зовнішніх – шляхом залучення позикового та залученого капіталу. Ефективність фінансової діяльності підприємства повинна ґрунтуватися на раціональному, економічному використанню фінансових ресурсів.

Підприємство може функціонувати на основі: 1) власних ресурсів, якщо їхня питома вага становить не менше 75-80%; 2) за рахунок залучених та позикових ресурсів, якщо їх питома вага не перевищує 55-60% загальної ресурсної бази; 2) змішаного фінансування - частки власних та залучених фінансових ресурсів майже рівні [3, с. 114; 9]. Власні фінансові ресурси та їх використання для створення активів. Так, статутний фонд будь-якого підприємства є важливим джерелом формування його активів. Він поділяється на два фонди коштів, без яких підприємство не може нормально функціонувати. По-перше, це фонд власних основних засобів і нематеріальних активів, по-друге — фонд власних оборотних засобів і засобів обігу. Матеріальнотехнічною основою виробництва на будь-якому підприємстві є основні виробничі фонди. В умовах ринкової економіки їх першочергове формування, функціонування та розширене відтворення

здійснюються за безпосередньої участі фінансів. З їх допомогою створюються та використовуються грошові фонди цільового призначення, які опосередковують придбання, експлуатацію та відновлення засобів праці [1, с.125-127]. Звернемо увагу на те, що прирівняними до власних коштів вважають стійкі пасиви, під якими мається на увазі постійна заборгованість підприємства перед власними працівниками, бюджетом та позабюджетними фондами, зумовлена періодичністю виконання цих зобов'язань і постійним резервуванням коштів на їх покриття [5]. Важливим і надійним джерелом фінансування підприємств залишається прибуток, який дозволяє підприємствам перенаправляти його частину на розвиток виробничо-господарської діяльності, її розширення. До складу залучених фінансових ресурсів включають кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, а також усі види поточних зобов'язань підприємства. До складу позикових фінансових ресурсів входять довгострокові і короткострокові кредити банків, а також інші довгострокові фінансові зобов'язання, пов'язані з залученням позикових засобів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки, та інше [3, с.100-102]. Підприємство, що використовує позиковий капітал (поряд із власним), має вищий фінансовий потенціал свого розвитку і більш широкі можливості приросту рентабельності власного капіталу. Але воно може і втрачати свою фінансову стійкість, бо при збільшенні частки позикового капіталу коефіцієнт автономії дорівнюватиме нулю [4].

Проблеми джерел фінансування господарської діяльності мають місце на кожному підприємстві. На фінансову стійкість підприємства впливають як власний так і залучений та позиковий капітал. Він з одного боку, формує фінансові ресурси підприємства і бере участь у фінансуванні їх активів, з іншого боку, він являє собою зобов'язання (довгострокові і короткострокові) перед конкретними власниками - державою, юридичними і фізичними особами. Підприємство, яке використовує тільки власні фінансові ресурси, має максимальну фінансову стійкість, але обмежує темпи свого розвитку в майбутньому, відмовляючись від додаткових джерел фінансування. Тому

оптимальність співвідношення позикових і власних джерел фінансування залежить від конкретних умов господарювання, фінансової політики, обертання капіталу, галузевих особливостей тощо.

Список використаних джерел

1. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент. – К.: Ніка – Центр, 2008.
2. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320с.
3. Гудзь О.Є. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств /О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК. – 2007. – №3/5. – С. 100–105
4. Нісходовська О.Ю. Державна підтримка аграрного сектору економіки України. /О.Ю Нісходовська/ Збірник наукових праць ПДАТУ. – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ. Випуск 22 . 2014. С 294-297.
5. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів машинобудівного підприємства: їх склад та оптимізація структури [Електронний ресурс] /Н. Єфремова, О. Золотарьова, І. Дердуга // Ефективна економіка – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=993>.

Алімова Марія
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Науковий керівник: **Дранус В.В.**,
к.е.н., асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Ризик – це невід'ємний елемент підприємницької діяльності. Але в сільськогосподарському виробництві ризик є значно більшим в силу ознак, характерних тільки для цього виду господарювання. Сільськогосподарське виробництво є одним із найбільш ризикованих видів підприємницької